

- Vključevanje javnosti v proces soustvarjalnega skrbništva rek - primer Pšate

dr. Urška Koce,
DOPPS

Vključevanje javnosti v proces soustvarjalnega skrbništva rek – primer Pšate

Dr. Urška Koce

DOVOLJ ZA VSE | 11. NACIONALNA KONFERENCA O TRAJNOSTNEM UPRAVLJANJU Z VIRI SKUPNOSTI

Ljubljana

9. 9. 2026

Od upravljanja k skrbništvu rek

Upravljanje

Kako lahko učinkovito uporabimo znanje in vire?

- Kako lahko reke služijo našim potrebam?
- Kako lahko dosežemo želene rezultate?
- Kako se lahko zaščitimo pred tveganji, ki jih predstavljajo?

Skrbnništvo

Kako lahko modro in pravično prevzemamo odgovornost za nekaj, kar nam je zaupano v skrb?

- Kaj reke potrebujejo, da lahko zaživijo?
- Kako lahko zadovoljimo svoje potrebe in hkrati omogočimo nemoteno delovanje ekosistemov?
- Kako lahko živimo v sožitju z rekami in njihovimi naravnimi procesi?
- Kakšna je naša odgovornost do rek in prihodnjih generacij?

Obstoječi sistem - pristop upravljanja

Upravljanje, ki ga usmerjajo ozki cilji in interesi, lahko spregleda **našo širšo odgovornost do narave, ljudi in prihodnjih generacij**. Takšno upravljanje pogosto vodi v:

- kratkoročne koristi na račun dolgoročne blaginje;
- koristi za peščico, škodo za mnoge;
- degradacijo narave in izgubo odpornosti;
- družbeno nepravičnost in konflikte;
- zamujene priložnosti za trajne rešitve.

Soustvarjalno skrbništvo rek

Soustvarjanje: povezovanje različnih ljudi in oblik znanja z namenom oblikovanja skupnega razumevanja problema ter raziskovanja možnih poti naprej. Soustvarjalno skrbništvo rek podpira uresničevanje na naravi temelječih rešitev.

Na naravi temelječe rešitve (NTR)

IUCN standard določa osem meril:

1. NTR obravnavajo izzive, s katerimi se spopadamo kot družba.
2. NTR upoštevajo povezanost narave, družbe, kulture in gospodarstva.
3. NTR pomagajo naravi pri obnovi in ohranjanju dobrega stanja.
4. NTR so smiselne z ekonomskega in finančnega vidika.
5. NTR vključujejo ljudi v pravično in pregledno odločanje.
6. NTR zagotavljajo, da koristi niso nepravilno dosežene na račun drugih.
7. NTR se prilagajajo spreminjajočim se razmeram.
8. NTR prispevajo k trajnim in širšim spremembam.

NTR v porečju Pšate

Oblikovanje strokovnega predloga na ravni
porečja

Soustvarjanje z lokalnimi prebivalci

Uveljavitev v obstoječih programih in načrtih

Priprava podrobnih načrtov za dve izbrani
območji

Izvedba na terenu – primer dobre prakse

Soustvarjalno skrbništvo rek

STROKA

Izhodiščni problem: ozkost, nepovezanost

Interdisciplinarna strokovna delovna skupina

Podpora strokovnjakov iz tujine

Primeri dobre prakse

Izmenjava znanja

Soustvarjalno skrbništvo rek

LOKALNI PREBIVALCI

Izhodiščni problem: prezrtost, odtujenost

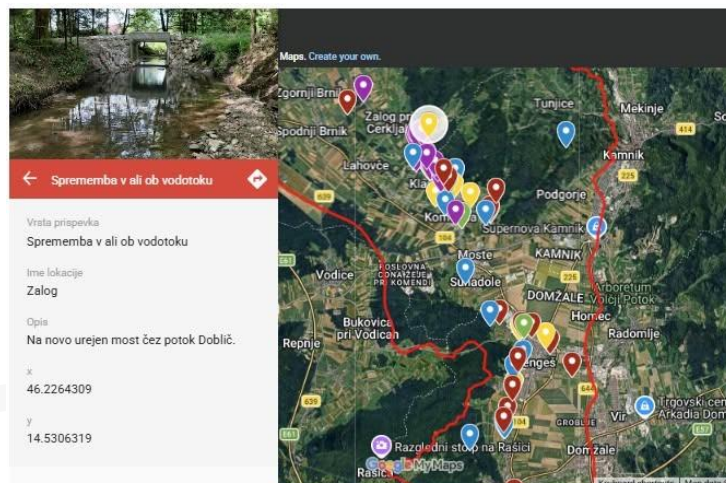
Intervjuji s posamezniki

Lokalne soustvarjalne delavnice

Interaktivni zemljevid

Dogodki za širšo javnost: festival EkoReka

Kako naprej?

- prenos procesa na druga območja (Pesnica)
- razvoj priporočil za udejanjanje soustvarjalnega skrbništva rek
- morebitna ustanovitev formalnih oblik sodelovanja – npr. vodne skupnosti
- prepričati odločevalce, da je soustvarjalno skrbništvo rek prava pot 😊

Kaj pa vi porečete?

The background is a solid blue color. It features several thick, wavy lines in green and white. A prominent green line starts from the top left, curves across the top, and then curves down towards the right edge. Another green line is visible at the bottom left, curving upwards. White lines also follow similar wavy paths, intersecting with the green lines. The overall effect is a modern, abstract design.

Hvala!